

OECD *Multilingual Summaries*
OECD Economic Surveys: Estonia 2019
Summary in Hungarian

Olvassa el a teljes könyvet az alábbi témában: 10.1787/f221b253-en

OECD Economic Surveys: Estonia 2019

Összefoglalás magyarul

© OECD

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD kiadványok kivonatos fordításai.

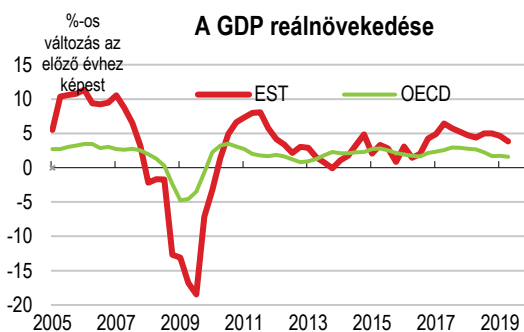
Disclaimers: <http://oe.cd/disclaimer>

A növekedés erős, bár lassulóban van

Észtország gazdasága továbbra is jól teljesít, még azzal együtt is, hogy a növekedés ütemében némi lassulás figyelhető meg. A növekedés azonban lehetne inkluzívabb is, a hosszú távú igazságos növekedést támogató területeken pedig tovább kellene fokozni a kiadásokat.

Észtország továbbra is gyors konvergenciát mutat. Számos jóléti kihívás azonban még mindig kezelésre vár, többek között a jövedelmi egyenlőtlenségek, az egészség- és életminőség, valamint az élet más aspektusai terén, amelyek régióként és iskolázottsági szint szerint eltéréseket mutatnak a nemek, valamint a városi és a vidéki területek között. Jelen felmérés középpontjában annak vizsgálata áll, hogy miként növelhető a termelékenység a digitális technológiák fokozottabb használata révén az erősebb és inkluzívabb növekedés érdekében.

1. sz. ábra: A növekedés az OECD-normák szerint erős

Forrás: az OECD analitikai adatbázisa.

A növekedés a jövőben lassulni fog, ami a bérek és az infláció mérséklődését eredményezi a nemzetközi kereslet gyengülésével és a belföldi nyomás enyhülésével párhuzamosan, főként az építőiparban. A kilátások érzékenyek a külső eseményekre, így többek között a globális kereskedelmi feszültségekre.

1. sz. táblázat: A gazdasági növekedés erős marad

(eltérő meghatározás hiányában éves növekedési ráta)	2018	201	202
Piaci árakon számított GDP	4,8	3,2	2,2
Magánfogyasztás	4,4	2,7	3,2
Állami fogyasztás	0,8	2,4	1,5
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	0,9	14,1	1,7
Áru- és szolgáltatásexport	4,3	4	1,1
Áru- és szolgáltatásimport	5,7	3,8	2,2
Munkanélküliségi ráta (a munkaerő %-ában)	5,4	5	5,1
Harmonizált fogyasztói árindex	3,4	2,4	2,3
Folyó fizetési mérleg egyenlege (a GDP %-ában)	2	1,4	0,9
Az államháztartás pénzügyi mérlege (a GDP %-ában)	-0,6	-0,3	-0,4

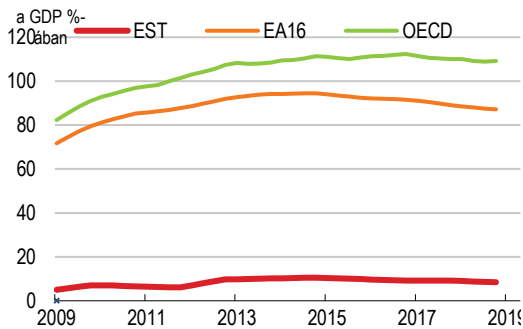
Forrás: Az OECD gazdasági kilátások 106-os adatbázisa.

A költségvetési politikák többnyire prudensek voltak, ami az OECD legalacsonyabb adósságállományát eredményezte.

A közelmúltbéli fellendülés során a költségvetési politika prociklikussá vált, amit kerülendő. Hagyni kell az automatikus stabilizátorokat szabadon működni, és erős visszaesés esetén a mentességi rendelkezést kell alkalmazni. Az ingatlanadó lakossági ingatlanokra való kiterjesztése, valamint a magasabb környezetvédelmi adók és díjak részben finanszírozni tudnák a hosszú távú infrastrukturális, egészségügyi és társadalombiztosítási kiadási szükségleteket, és lehetővé tennék a munkát és a fogyasztást terhelő adók csökkentését. A monetáris politika támogató jellegű lesz a lassuló növekedés mellett.

A nyugdíjrendszer javasolt változtatásai kockázatokkal járnak. A nyugdíjrendszer magánkezelésű, kötelező második pillérből való kilépést lehetővé tevő javaslat, valamint a befizetett összegek idő előtti kivétele lökést adna ugyan az állami bevételeknek, de veszélyeztetné a makrogazdasági stabilitást és a nyugdíjak jövőbeni megfelelőségét. Emellett a javasolt változtatások hatásait sem mérték megfelelően fel. Nem szabadna engedélyezni a nyugdíjba vonulás előtti kilépést, a nyugdíjalapoknak pedig átláthatóbb tájékoztatást kellene nyújtaniuk a költségeikről, továbbá jobban irányítottak kellene lenniük a nagyobb hatékonyság és a magasabb hozamok elérése érdekében.

2. sz. ábra: Az államadósság szintje nagyon alacsony

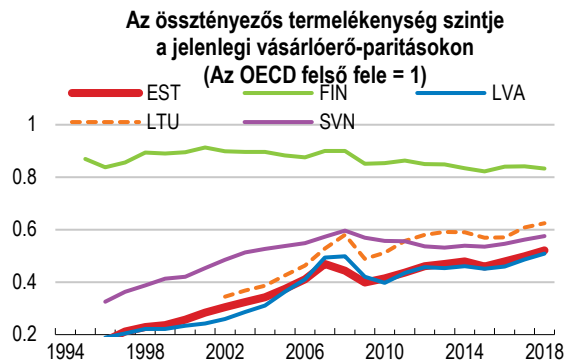
Forrás: az OECD analitikai adatbázisa.

A pénzmosási problémákat kezelik. A Pénzügyi Felügyeleti Hatóság a pénzmosás-ellenes szabályok korábbi megszegése miatt bezárta a Versobank-ot és a Danske Bank észtországi fiókját. A Pénzügyi Felügyeleti Hatóság a pénzügyi szektorral együttműködve az újabb pénzmosási esetek megelőzését szolgáló fékek és ellensúlyok bevezetésén dolgozik. A kormány a pénzmosás elleni küzdelem jegyében a jogi keretrendszer gyenge pontjainak kezelésével is foglalkozik. Ennek keretében elrettentő szintre kellene növelni a bírságokat, az ügyészek számára pedig pénzmosás gyanúja esetén lehetővé kellene tenni a vagyoni eszközök befagyasztását. A bankok felügyelete terén folytatott észak-balti együttműködést tovább lehetne javítani.

Fokozni kell a növekedés termelékenység általi vezéreltségét

Észtország vállalkozásbarát szabályozói keretrendszert vezetett be, és élenjáró szabályozási eszközök bevezetésére készül a mesterséges intelligenciával kapcsolatos kérdések szabályozását célzóan. A termelékenység felzárkózása azonban a globális pénzügyi válságot követően lelassult, és nagy az elmaradás a legjobban teljesítőktől. A vállalkozások digitalizálása ígéretes lehetőséget kínál a termelékenység általános növelésére. Az emelkedő munkaerő-költségek fényében a versenyképesség fellendítésének kulcsa a további automatizálás.

3. sz. ábra: Lelassult a termelékenység felzárkózása

Forrás: Az OECD gazdasági kilátások 106-os adatbázisa.

Észtország a kormányzati szolgáltatások digitalizálásának éllovasa, és számos natív ICT-unikornissal büszkélkedhet. Az országnak ezekre a fő erősségekre kell építenie, hogy a digitalizációt az egész gazdaságra kiterjeszthesse. Az ipari digitalizációs politikáknak holisztikusnak kell lenniük, meg kell jelenniük a kormányzati dokumentumokban, a megvalósításukat pedig figyelemmel kell kísérni.

A digitális technológiákból származó termelékenység-növekedés fokozásának kulcsát a készségek jelentik. A magas iskolai végzettség és a készségek szilárd alapot biztosítanak a digitalizáció maximális kiaknázhatóságához. Az észtországi munkahelyek csaknem felét fenyegeti az automatizáció, illetve a jelentős átalakulás veszélye. A magas szintű, naprakész készségek biztosítása kulcsszerepet játszik a digitális technológiákban rejlő produktív potenciál kiaknázásában és az abból származó nyereség méltányos megosztásában. A munkanélküli-biztosítási ellátásban részesülők körének növelése erősebb ösztönzést adhatna a készségfejlesztést igénylő munkanélküliek számára a képzésekben való részvételhez.

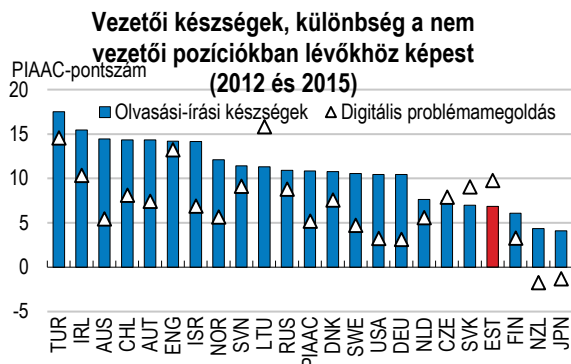
A digitális felhasználói készségek javulnak, de az ICT-oktatás színvonala nem egységes a kötelező iskolai oktatásban, és számos tanár felkészületlennek érzi magát. Lökést kell adni a felnőttoktatásnak és képzésnek, a munkáltatóknak pedig nagyobb felelősséget kell vállalniuk a munkavállalók képzéséért.

A gyerekeket célzó ICT-tevékenységeket úgy kell megtervezni, hogy azok a lányok és a fiúk érdeklődését egyaránt felkeltsék a női ICT-szakemberek számának növelése érdekében. Az ICT-szakemberek kínálata összességében kezd lépést tartani a kereslettel, de foglalkoztatásuk erősen az ICT-szektorra koncentrálódik. A hagyományos iparágak le vannak maradva, és emiatt nagy valószínűséggel lassabban vezetik be a termelékenység-fokozó digitális technológiákat.

Lenne mit javítani a vezetők kiválasztásának gyakorlatán és a vezetői gyakorlatokon.

A digitális átalakulás kulcsát a vezetők jelentik, hiszen nekik kell kezdeményezniük és irányítaniuk a termék- és folyamat-innovációkat, továbbá ők felelnek az emberi tőke allokálásáért és fejlesztéséért is. Az észtországi vezetők esetében más országokhoz képest alacsony a képzettségből fakadó bérnövekmény, a cégek pedig csak korlátozottan alkalmazzák a munkahelyi termelékenységet és készséghasználót tudottan fokozó hatékony munkahelyi gyakorlatokat.

4. sz. ábra: A vezetők képzettségéből fakadó bérnövekménye alacsony

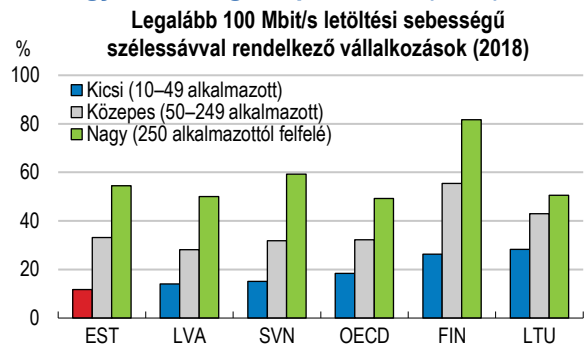

Megjegyzés: Ágazati összetételhez igazítva.

Forrás: Az OECD számításai a felnőttek készségeit vizsgáló OECD-felmérés alapján (2012 és 2015).

Az ipar digitalizálása sürgető kihívás. Az ultragyors szélessávhoz való hozzáférés jelenti a digitális technológiák bevezetésének egyik legfőbb szűk keresztmetszetét, különösen a kis cégek esetén.

5. sz. ábra: Kevés vállalkozás rendelkezik ultranagy-sebességű kapcsolattal (2018)

Forrás: Az OECD üzleti felhasználási adatokat tartalmazó ICT-adatbázisa.

A digitális eszközök alkalmazása ugrásszerű előnyhöz juttathatja az észtországi cégeket.

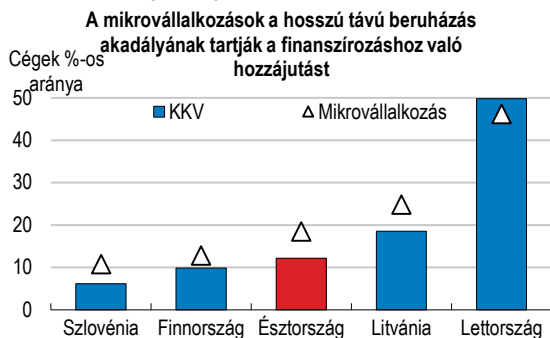
A digitális technológiák bevezetésében élen járó országokban a nagy adat, a dolgok internete és a mesterséges intelligencia jelentik a modern iparra való átállás mozgatórugóit.

A cégek kis mérete gátolja a termelékenység digitális eszközök alkalmazása révén történő növelését. A cégek zöme nem éri el azt a küszöböt, ahol megengedhetné magának a digitális eszközök fix költségeit. Az ipari szövetségeken és ICT-klasztereken belüli digitális együttműködés, valamint a fúziók és a közös tevékenységek enyhíthetnének ezen a problémán.

A digitális eszközök alkalmazásából származó lehetséges előnyök ismeretének hiánya, valamint az alkalmazandó eszköztípussal kapcsolatos ismeretek hiánya jelenti a digitális átállás szűk keresztmetszetét. A digitális diagnosztikát nehezítő bürokratikus akadályokat csökkenteni kellene, az igénybevételi rátákat és a sikertörténeteket pedig szélesebb körben kellene terjeszteni.

A finanszírozás hiánya – különösen a biztosíték hiánya az új és a vidéki cégek esetében – **gátolja a hosszú távú beruházásokat.** Más országokhoz képest sok KKV hitelkérelmét elutasítják, sokan pedig nem is pályáznak az elutasítástól való félelmükben. Meg kell vizsgálni az alternatív finanszírozási lehetőségeket.

6. sz. ábra: A finanszírozáshoz való hozzájárulás gátolja a kisebb cégek hosszú távú beruházásait (2017)

Forrás: EBB-felmérés.

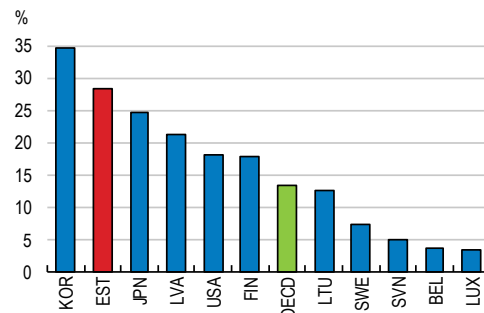
A növekedésből származó előnyöket igazságosabban kell szétosztani, és a növekedésnek zöldebbnek kell lennie

Az erőteljes növekedés nem minden társadalmi csoport számára járt előnnyel.

A jövedelmi egyenlőtlenségek nagyjából az OECD-átlag körül alakulnak, de egyes dimenziókban nagyok a társadalmi egyenlőtlenségek, többek között az étellel való elégedettség vagy az egészségi állapot terén. Ezek a dimenziók az alábbiak: a városi és a vidéki területek között, a régiók között, a férfiak és a nők között, a képzettek és a képzetlenek között, az állampolgárok és az állampolgársággal nem rendelkezők között. A teljes népességnek rendelkeznie kell egészségbiztosítással, a biztosítással nem rendelkezőket pedig a rendszerbe való belépésre kell ösztönözni.

A nemek közötti bérkülönbség a második legmagasabb az OECD-ben. A munkáltatóknak, a magánszektor is beleértve, jelentést kell készíteniük a bérkülönbség nagyságáról, és akcióttervet kell kidolgozniuk a megszüntetésére.

7. sz. ábra: A nemek közötti bérkülönbség nagyon magas (2018 vagy az utolsó adattal rendelkező év)

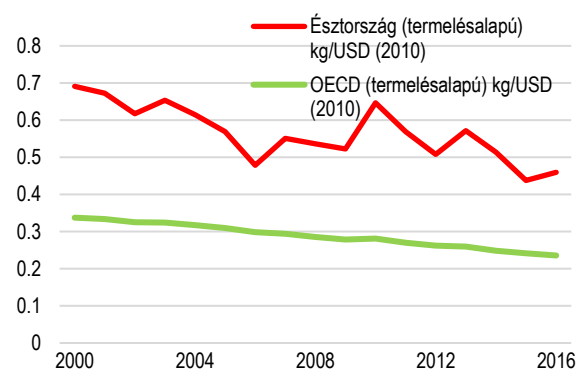

Forrás: az OECD munkaügyi statisztikai adatbázisa.

Az olajpalától való függés csökkentése kulcsfontosságú környezetvédelmi, társadalmi és stratégiai kihívást jelent. Az olajpalától való nagy mértékű függése következtében Észtország az OECD leginkább karbonintenzív és a harmadik leginkább energiaintenzív gazdasága. Az iparág Észtország energiaigényének túlnyomó részét kielégíti, a GDP 4%-át adja, az egyik legnagyobb foglalkoztató az ország észak-keleti részén, ahol magas a munkanélküliségi és a szegénységi ráta, továbbá az ország energiabiztonsága kulcsának tartják. A finomítás fokozásának irányába tett erőfeszítések javítják ugyan az erőforrások hatékonyságát, de az iparág továbbra is környezetszennyező és érzékeny a nemzetközi olaj- és CO₂-kibocsátási árakra.

Az elmúlt években a jövedelmek növekedésével párhuzamosan a háztartási hulladék mennyisége is nőtt, ugyanakkor az újrahasznosítási szint alacsony, ami jobb infrastruktúrát, valamint a hulladék mennyiségének csökkentését és újrahasznosítását elősegítő ösztönzőket tesz szükségessé.

8. sz. ábra: Magas a CO₂-intenzitás

Forrás: az OECD zöld mutatószámok adatbázisa.

FŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK	FŐ JAVASLATOK
A növekedést és a jólétet előmozdító makrogazdasági feltételek megeremítése	
A közelmúltbéli ciklikus fellendülés során a váratlan többletbevételeket költötték, aminek következtében a költségvetési politika prociklikussá vált.	Kerülni kell a prociklikus költségvetési politikát, és hagyni kell az automatikus stabilizátorokat szabadon működni. Erős visszaesés esetén a meglévő költségvetési szabályba beépített mentességi rendelkezést kell teljes körűen alkalmazni.
A termelékenység növekedése lanya volt. A szubjektív jólét általános szintje az OECD normái szerint alacsony.	Növelni kell a hosszú távú növekedési potenciált és az inkluzivitást fokozó intézkedésekre fordított kiadásokat, többek között az infrastruktúra összekapcsolhatósága, az innováció és az oktatás területén.
Az ingatlanadókból származó bevételek alacsonyak, mivel a lakossági ingatlanokat nem terheli ingatlanadó. A fogyasztási adók magasak.	Rendszeresen fizetendő adót kell kivetni a lakossági ingatlan tulajdonokra. Csökkenteni kell a munkát és a fogyasztást terhelő adókat.
A választási ciklus miatt nem ment át a parlamenten a pénzműködés megelőzését és a terrorizmus finanszírozását megakadályozó jogi keretrendszer szigorítását célzó korábbi javaslat. Jelentősen szigorodtak a pénzműködés elleni küzdelmet szolgáló intézkedések, a kormány pedig új törvényjavaslatot készül benyújtani a parlamentnek.	Tovább kell folytatni a szabályozások szigorítását, lehetővé kell tenni a szabályozó hatóság számára a vagyoni eszközök befagyaszását pénzműködés gyanúja esetén, a bírságokat pedig elrettentő szintre kell növelni. Tovább kell erősíteni az észak-balti együttműködést a pénzügyi szektor felügyelete és a pénzműködés elleni küzdelem területén.
A digitális változásban rejlő produktív potenciál kiaknázása	
A nagy számú nemzeti és ágazati szintű tervezési dokumentum átfedéseket tartalmaz, az ipar digitalizálása pedig nem kap kellő hangsúlyt.	Az ipar digitalizálására vonatkozó politikákat holisztikusan kell megalkotni a termelékenység felzárkóztatásának eszközeként, és a kormányzati tervezési dokumentumokban is meg kell jelenniük. A megvalósításukat figyelemmel kell kísérni.
Az észak-európai vállalatok csak kis mértékben vesznek részt a szakoktatásban és a szakképzésben, valamint a saját alkalmazottaik folyamatos továbbképzésében.	Erősíteni kell az állami szektor, a szakszervezetek és a munkáltatók közötti együttműködést, hogy érdekelttőbbé váljanak a készségek kereslethez való igazításában, többek között a szakoktatásban és a szakképzésben való részvétel, valamint továbbképzések biztosítása révén.
A hatékony munkahelyi gyakorlatok fokozzák az egyének munkahelyi készséghasználatát, a digitális technológiák alkalmazását és a termelékenységet. E gyakorlatok észak-európai alkalmazása nagyjából megfelel az OECD átlagának.	Programot kell bevezetni a vezetői gyakorlatok és a cégek szervezeti teljesítményének javítását célzóan, amelyek fontos eleme a hálózatépítés a jó gyakorlatok terjesztése és a kölcsönös tanulás elősegítése érdekében.
A digitális készségek oktatásának szervezése, tartalma és színvonala iskolánként eltérő, a tanárok pedig nem érzik magukat kellően felkészülteknek a digitális készségek oktatásához és a digitális eszközök használatához.	Erősíteni kell a tanárok digitális készségek oktatását célzó képzésének és szakmai fejlesztésének színvonalát és relevanciáját.
A finanszírozáshoz való hozzájárulás akadályt jelent a kisebb cégek hosszú távú beruházásai előtt, és a kisebb cégek hitelgyűlését elutasítják, illetve azok nem is mernek hitelt igényelni az elutasítástól való félelmükben.	Alternatív finanszírozási módot kell keresni, hogy a KKV-k se szenvedjenek a finanszírozás hiányától.
A növekedésből származó előnyök igazságosabb megosztása és zöldebb környezet biztosítása	
A második pillért jelentő nyugdíjalapok magas díjakat számítottak fel, a hozamok ugyanakkor alacsonyak voltak. A befizetett összegek kivételét lehetővé tevő javasolt változtatás extra rövid távon állami bevételeket generálna, ugyanakkor hosszú távon veszélyeztetné a nyugdíjak megfelelőségét és súlyosbíthatná az időskori szegénységet. A javasolt változtatások hatásait nem mérték megfelelően fel, és a nyilvános konzultációk korlátozottak voltak.	Nem szabad engedni a nyugdíjrendszer második pilléréből való kilépést a nyugdíjba vonulás előtt. Fel kell mérni a potenciális változtatások nyugdíjrendszerre – többek között a nyugdíjak megfelelőségére és a makrogazdasági stabilitásra – gyakorolt hatásait. Növelni kell a versenyt a nyugdíjpiacokon, és minden költséget átláthatóvá kell tenni.
Az egészségbiztosítási lefedettség nem teljes körű, és sok a zsebből fizetett kiadás. A lefedettség mindenre való kiterjesztésének lehetséges módjait jelenleg vizsgálják.	Az egészségbiztosítási lefedettséget a teljes népességre ki kell terjeszteni. A biztosítással nem rendelkező inaktív alanyokat ösztönözni kell az egészségbiztosítás megszerzésére.
Magas a nemek közötti bérkülönbség.	Meg kell követelni a nemek közötti bérkülönbség jelentését és a csökkentését célzó akciótervek kidolgozását, a magánszektor is beleértve. A vállalatokat felelősségre kell vonni a cselekedeteikért, például úgy, hogy magyarázatot kell adniuk a lassú előrehaladásra.
Az ICT-szakemberek elsősorban férfiak, ami arra enged következtetni, hogy a tanulás kapcsolatos választásokra már a korai életkorban sor kerül.	Az ICT-képzéseket és az önkéntes, hobbiszinten űzött ICT-tevékenységeket úgy kell kialakítani, hogy azok már a kötelező iskolai oktatás korai szakaszában, illetve a kora gyermekkori oktatásban és gondozásban is jobban felkészítsék mind a lányokat, mind a fiúkat érdeklődésükre.
Sok munkanélküli nem terjed ki a munkanélküli-biztosítási ellátás annak szigorú feltételei miatt, és így nem lehetnek részesei az aktív munkaerőpiaci programoknak.	Enyhíteni kell a munkanélküli-biztosítási ellátásra való jogosultság feltételein.
Az alacsony iskolai végzettséggel és alacsony képzettséggel rendelkezők nagyobb valószínűséggel dolgoznak az automatizálás és a digitalizáció által veszélyeztetett munkakörökben.	Folytatni kell az aktív munkaerőpiaci politikák bővítését és továbbfejlesztését, különösen a munkanélküliek, a fogyatékkal élők és a nagy munkanélküliségi kockázatnak kitett készségfejlesztést szolgáló tevékenységek terén.
Az olajpalaipar erősen CO ₂ -intenzív. Az iparág rendkívül érzékeny a nemzetközi olajárakra, valamint az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerében meghatározott CO ₂ -kibocsátási árakra.	Felül kell vizsgálni az olajpala-bányászatra és -felhasználásra kivetett adókat és díjakat a költségek és az externáliák figyelembe vétele céljából, miközben kezelni kell a társadalmi jóléti és az energiabiztonsági aggodalmakat.
Az elmúlt években drasztikusan megnőtt a háztartási hulladék mennyisége, az újrahasznosítás szintje pedig alacsony.	Fejleszteni kell a hulladékgyűjtési infrastruktúrát, és meg kell emelni az égetőkbe vagy hulladéklerakókba szállított vegyes háztartási hulladék elszállításának díját az újrahasznosítás és a kevesebb hulladéktermelés ösztönzése érdekében.